

INKARNATKA NAMESTO MINERALNIH GNOJIL?

V zadnjih letih se kmetijska pridelava sooča z naraščajočimi cenami mineralnih gnojil in okoljskimi obremenitvami, povezanimi z njihovo uporabo. Zaradi pretirane uporabe dušikovih mineralnih gnojil ali nepravilne časovne aplikacije lahko pride do kopičenja nitrata v tleh in spiranja v podzemne ali površinske vode.

Prezimni dosevki iz družine metuljnic imajo poseben pomen, saj lahko pomembno prispevajo k izboljšanju gospodarjenja z N in zmanjšanju potreb po N iz mineralnih gnojil.



PREIZKUŠENI DOSEVKI:

Inkarnatka (*Trifolium incarnatum* L.), sorta Bolsena, Hun,

Mnogocvetna ljuljka (*Lolium multiflorum* Lam.), sorta Turtetra



SETEV

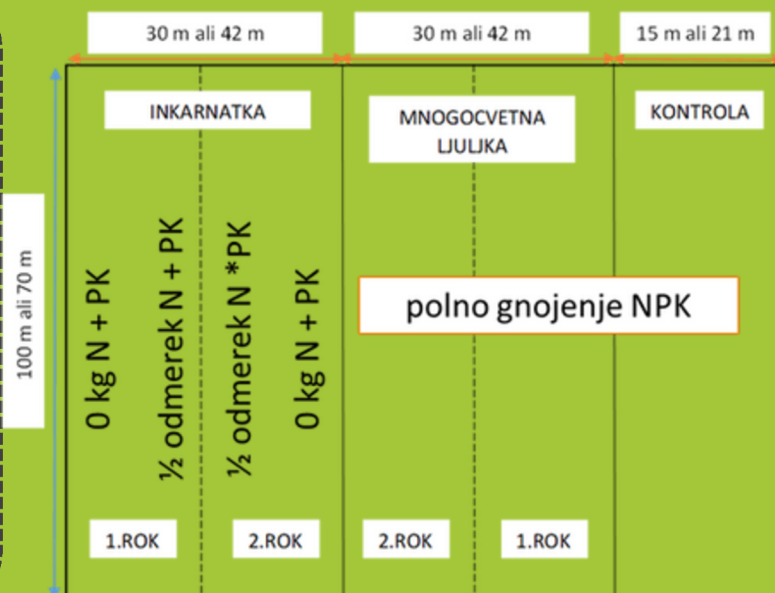
Inkarnatka: 28 kg/ha
M. ljuljka: 48kg/ha

1. rok: konec avgusta
2. rok: sredi septembra

GLAVNI POSEVEK: koruza, hibrid DKC4717

GNOJENJE KORUZE: gnojilna norma 200-230 kg N, 110 kg P₂O₅ in 220 kg K₂O na ha.

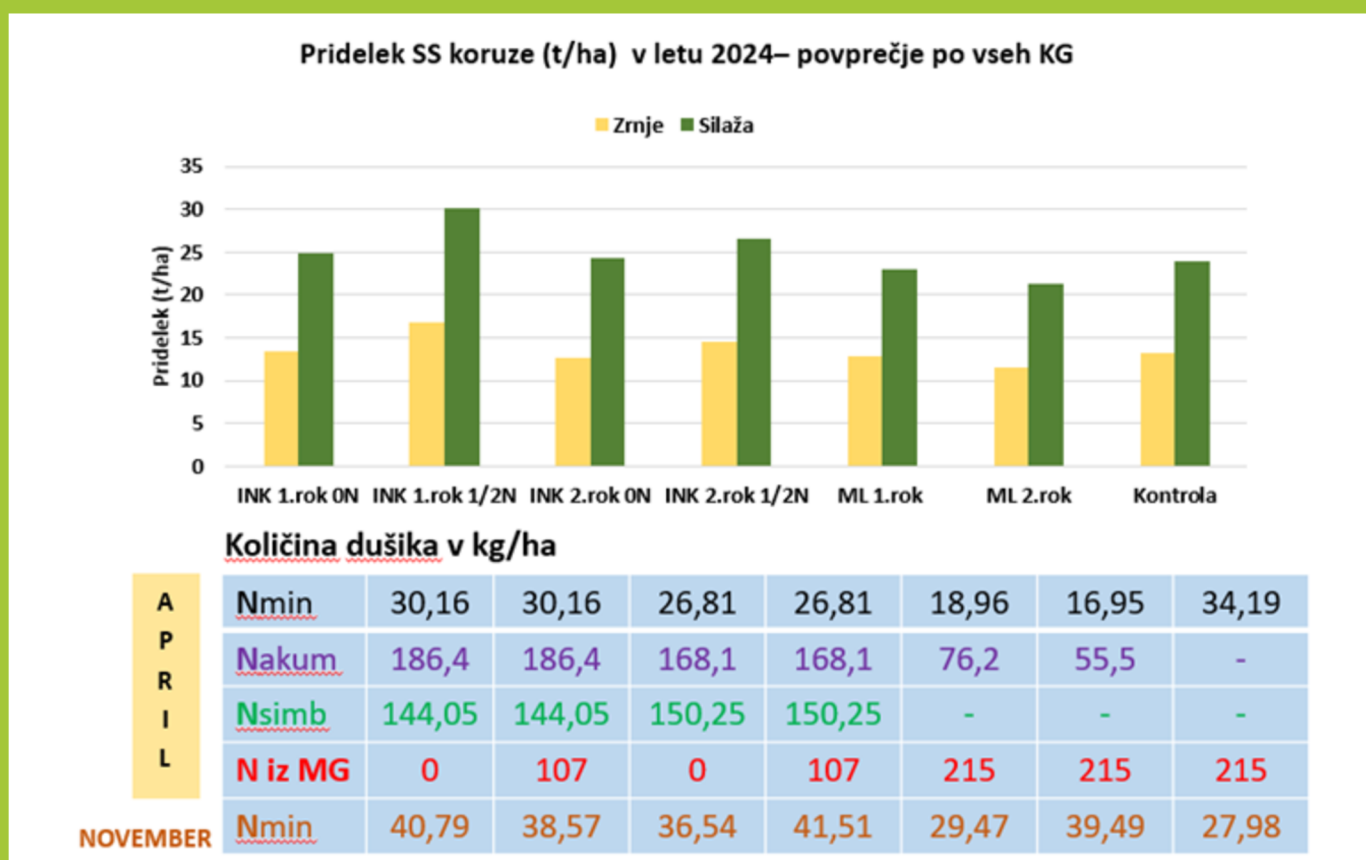
Kontrola in po ljuljki - polni odmerek N iz mineralnih gnojil (215 kg N/ha), po inkarnatki le polovični odmerek N (107 kg N ha⁻¹) ali pa z N sploh nismo gnojili



Cilj raziskave je bil oceniti možnosti nadomeščanja dušika (N) iz mineralnih gnojil z uporabo prezimnih dosevkov (inkarnatka in mnogocvetna ljujka) in ugotoviti njihov vpliv na pridelek koruze.

Inkarnatka je v obeh poskusih (2023,2024) v povprečju doprinesla:

- 108,9 -128,4 kg simbiotsko vezanega N/ha
- 155,3 kg N/ha skupno akumuliranega dušika v organski masi
- Koruza, ki je sledila inkarnatki, je dosegla 14,6 do 15,7 t SS zrnja/ha (primerljivo s polnim odmerkom dušika).
- Z uporabo inkarnatke, kot prezimnega dosevka lahko kmetije računajo na zmanjšano uporabo N iz mineralnih gnojil za ≈ 100 kg N/ha



Okvirna ekonomska ocena izkazuje, da je z vključitvijo subvencije za ozelenitev, ekonomika pri metodi pokritja pri vključitvi dosevka inkarnatke in polovičnem odmerku mineralnih N gnojil enakovredna prahi in polnemu odmerku N gnojil. Za prihodnost je potrebno nujno ekonomsko ovrednotiti tudi ekosistemske oz. okoljske dobrobiti, ki jih imajo določene dobre prakse za tla oz za kmetijo. Na dobre kmetijske prakse lahko gledamo kot na investicijo, ki omogoča dolgoročno pridelavo na dobro oskrbovanih kmetijskih tleh in tem tudi dohodek kmetije v prihodnosti.

EIP: Integracija dosevkov v njivski kolobar za nadomeščanje dušika iz mineralnih gnojil pri gnojenju naslednje poljščine <http://dosevki.um.si/>